

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.9.2000
COM(2000) 593 definitief

2000/0248 (CNS)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

**tot vaststelling van een communautair mechanisme voor de coördinatie van interventies
op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties**

(ingediend door de Commissie)

TOELICHTING

1. Inleiding

- 1.1. Een *reeks natuur-, milieu- en technologische rampen* heeft onlangs ernstige schade aangericht in een aantal lidstaten en buurlanden. Het ging onder andere om aardbevingen, olievervuiling voor de Bretonse kust, verwoestende stormen in verschillende lidstaten en zware overstromingen in een aantal kandidaat-landen. Dijkbreuken in het stroomgebied van de Donau hebben ernstige verontreiniging veroorzaakt en de recente vuurwerkexplosie in Nederland heeft een groot aantal mensenlevens gekost.
- 1.2. De ervaring met deze grootschalige rampen was aanleiding tot *oproepen voor dringende verbetering van het optreden van de civiele bescherming op communautair niveau*. Het Europees Parlement heeft tevens een aantal resoluties aangenomen waarin de Commissie wordt verzocht dergelijke initiatieven te nemen. Het belangrijkste gemeenschappelijke element in deze oproepen is het verzoek om bij rampen binnen of buiten de Unie de individuele interventies van de teams van de civiele bescherming uit de lidstaten *op efficiëntere wijze te coördineren*. Met onderhavig voorstel wordt bijgevolg beoogd de coördinatie van interventies bij natuur-, milieu- en technologische rampen, met inbegrip van gevallen van ernstige zeeverontreiniging, te verbeteren. Ook wordt daarin rekening gehouden met de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Santa Maria da Feira op 19 en 20 juni 2000, waarin werd aangekondigd dat de Commissie op korte termijn met voorstellen op het gebied van de civiele bescherming zou komen.
- 1.3. Dit voorstel voor een versterkt communautair mechanisme voor interventies op het gebied van civiele bescherming is een aanvulling op het bestaande communautaire actieprogramma voor civiele bescherming (2000-2004)¹. In een aantal van de voorgestelde maatregelen, zoals kennisgeving in een vroeg stadium, de aanwijzing van operationele teams, de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams en de vaststelling van gemeenschappelijke regels voor gezamenlijke interventies is niet voorzien in het bestaande actieprogramma. Bovendien verschillen de doelgroepen voor het opleidingsprogramma ter verbetering van de wederzijdse interventiecapaciteit sterk van die van het bestaande actieprogramma. Tenslotte dient er ook op te worden gewezen dat de voorgestelde maatregelen niet in het bestaande programma konden worden ondergebracht vanwege de zeer beperkte middelen die daarvoor beschikbaar zijn gesteld. Voor de nodige samenhang en complementariteit tussen het bestaande actieprogramma en de maatregelen in het kader van de voorgestelde regeling zal *onder andere* worden gezorgd door daarvoor hetzelfde beheerscomité in te schakelen.
- 1.4. In afwachting van het resultaat van de besprekingen in het Europees Parlement en de Raad over dit voorstel wil de Commissie het bestaande actieprogramma integreren met het voorgestelde mechanisme.
- 1.5. De resolutie van 8 juli 1991 betreffende de verbetering van de onderlinge hulp tussen lidstaten bij natuurrampen en technische rampen² is de grondslag van het huidige

---

¹ PB L 327 van 21.12.1999, blz.53.

² PB C 198 van 8.7.1991, blz. 1.

systeem van de Europese Unie voor rampenbestrijding. Het basisinstrument is het *operationeel handboek voor de civiele bescherming in de Europese Unie*, dat hoofdzakelijk bestaat uit:

- een lijst van bevoegde instanties, met inbegrip van de 24 uur per etmaal bereikbare contactpunten,
- een inventaris van de in de lidstaten beschikbare middelen voor civiele bescherming.

Door middel van dit handboek is een netwerk tot stand gebracht dat de lidstaten in staat stelt rechtstreeks of via de Commissie met elkaar contact op te nemen. De resolutie schrijft de lidstaten echter niet dwingend voor in geval van een ramp het communautaire systeem in te schakelen. Het systeem wordt alleen in werking gesteld wanneer een lidstaat of een derde land dat met een ramp wordt geconfronteerd daarom verzoekt.

Wat betreft *accidentele verontreiniging van de zee*, is sinds het begin van de jaren tachtig een vergelijkbaar systeem in gebruik dat wederzijdse bijstand moet vergemakkelijken en een bijbehorend communautair informatiesysteem omvat.

- 1.6. Er bestaan ook nog verschillende andere communautaire maatregelen met betrekking tot civiele bescherming. Deze worden behandeld in de bijlage bij deze toelichting.

2. Huidige communautaire regelingen voor de aanpak van noodsituaties

Wanneer zich een ernstige noodsituatie voordoet en een lidstaat of een derde land daarom verzoekt, zorgt het huidige communautaire systeem voor civiele bescherming ervoor dat de *24 uur per etmaal bereikbare operationele structuur voor civiele bescherming*, die deel uitmaakt van het Directoraat-generaal Milieu, onmiddellijk wordt geactiveerd. Deze structuur staat voortdurend paraat voor het *vergemakkelijken of coördineren van het verlenen van bijstand door andere lidstaten aan de lidstaat die daarom verzoekt*. Op deze wijze wordt via het bestaande netwerk voor civiele bescherming, dat bestaat uit de bevoegde instanties en de diensten van de Commissie, om de nodige expertise en andere hulpmiddelen verzocht, die op korte termijn kunnen worden ingezet.

Zo heeft Italië na de aardbeving in Assisi in 1997 via deze operationele structuur voor civiele bescherming om noodhuisvesting verzocht voor de door de ramp dakloos geworden mensen in Umbria en Marche. Binnen enkele uren kon Oostenrijk onderkomens voor 3.300 personen en andere uitrusting leveren. Verschillende andere lidstaten hebben onmiddellijk andere belangrijke voorzieningen aangeboden.

Na de olieverontreiniging door de Erika in december 1999 heeft de Commissie *onder andere* een contactpersoon, een coördinator en drie deskundigen gedetacheerd om de Franse autoriteiten te assisteren en is de andere lidstaten verzocht uitrusting beschikbaar te stellen.

Een andere essentiële functie van de operationele structuur is *het verzamelen van gevalideerde informatie en het doorgeven daarvan aan de lidstaten*. Uit de ervaring met recente rampen blijkt duidelijk van welk cruciaal politiek belang voor de lidstaten het verkrijgen van deze informatie is.

3. Ervaring met de huidige regelingen

Het belangrijkste voordeel van het huidige systeem is de *zeer lichte structuur* daarvan, die door betrekkelijk weinig mensen en met betrekkelijk geringe begrotingsmiddelen draaiend kan worden gehouden.

Uit de in de afgelopen jaren opgedane ervaring is echter gebleken dat het huidige systeem de capaciteit mist om voldoende middelen van de lidstaten los te krijgen en de vereiste interventies te coördineren. Bovendien maken de lidstaten niet altijd optimaal gebruik van de bestaande structuur en van het daardoor geboden ondersteunings- en coördinatiepotentieel.

Ook lijken de lidstaten niet altijd een goed beeld te hebben van de operationele hulpmiddelen die in de lidstaten beschikbaar zijn en die voor het verlenen van bijstand zouden kunnen worden gebruikt, of in de mogelijkheden die voorhanden zijn om deze hulpmiddelen reeds in een vroeg stadium bij noodsituaties in te zetten.

Voorts is er bij het huidige systeem sprake van reële belemmeringen voor het opzetten van gezamenlijke bijstandverlening vanuit verschillende lidstaten: de operationele teams kennen elkaar niet en zijn al evenmin bekend met de door hun collega's in andere lidstaten gebruikte technieken. Dit leidt tot een gebrek aan efficiëntie wanneer zij in noodgevallen moeten samenwerken.

Voorts is communicatie met een lidstaat die met een ernstige noodsituatie wordt geconfronteerd altijd uiterst moeilijk en wordt daardoor het verlenen van bijstand door andere lidstaten bepaald niet vergemakkelijkt.

De conclusie is dat het huidige systeem niet in staat lijkt tegemoet te komen aan de reële behoefte de interventies door teams van verschillende lidstaten beter te coördineren. Er is dus duidelijk *behoefte aan de aanzienlijk versterkte regeling* waarom op politiek niveau is gevraagd.

4. Voorstel voor een verbeterde regeling

4.1. Er zijn vier belangrijke elementen geïnventariseerd die noodzakelijk lijken om de met een verbeterde regeling nagestreefde doeleinden te realiseren, namelijk:

- **Inventarisatie vooraf van de voor interventies beschikbare hulpmiddelen.** Het doel is vooraf na te gaan welke interventieteams bij de diensten voor civiele bescherming van de lidstaten op zeer korte termijn (over het algemeen binnen 2 à 24 uur na het ontstaan van de noodsituatie) beschikbaar zijn en kunnen worden ingezet (de samenstelling van deze teams varieert naar gelang van het type noodsituatie en de specifieke eisen die daardoor worden gesteld).
- **Opleidingsprogramma ter verbetering van de inzetbaarheid.** Het doel is een opleidingsprogramma op te zetten waardoor het vermogen tot samenwerking van de betrokken teams moet worden vergroot en een optimale onderlinge complementariteit moet worden bevorderd. Dit programma zal gezamenlijke opleidingscursussen en oefeningen omvatten en zal teamleden tevens de kans geven voor korte periodes gedetacheerd te worden bij teams in andere lidstaten.
- **Evaluatie- en coördinatieteams.** Het doel is het mogelijk te maken *een klein evaluatie- en coördinatieteam te mobiliseren en onmiddellijk naar de plaats van*

de ramp te sturen om ter plaatse voor een betere efficiency en coördinatie te zorgen en te bepalen welke middelen het beste in die bepaalde noodsituatie kunnen worden ingezet, alsook, waar nodig, te zorgen voor de contacten met de bevoegde instanties van het land dat bijstand vraagt.

- **Totstandbrenging van een gemeenschappelijk communicatiesysteem voor noodsituaties.** Het doel is een gemeenschappelijk operationeel systeem te ontwikkelen voor de communicatie tussen de instanties voor civiele bescherming van de lidstaten en de bevoegde diensten van de Commissie in noodsituaties.

4.2. Bovenvermelde interventieteams zouden het kernelement van de regeling vormen. Bij de beheersing van noodsituaties is er echter altijd een grote behoefte aan flexibiliteit en daarom moet de lidstaten en derde landen de gelegenheid worden gegeven om in bijzondere noodsituaties een beroep te doen op ander gespecialiseerd personeel en om specifieke uitrusting te verzoeken. De met civiele bescherming belaste instanties in de lidstaten en daarnaast ook niet-gouvernementele organisaties en andere op dit gebied actieve entiteiten kunnen deze hulpmiddelen verstrekken. Bovendien zal gebruik moeten worden gemaakt van de diensten van een wetenschappelijk en technisch netwerk dat gevaren en risico's kan helpen inschatten.

5. Noodsituaties binnen de Unie

In geval van een noodsituatie binnen de Unie wordt het systeem geactiveerd door de lidstaat waar de noodsituatie zich voordoet. Deze lidstaat moet de noodsituatie melden en kan indien nodig om bijstand door andere lidstaten verzoeken. Zulke verzoeken kunnen hetzij rechtstreeks aan andere lidstaten worden gericht, hetzij worden gedaan via de 24 uur per etmaal bereikbare operationele structuur van het DG Milieu via het noodcommunicatiesysteem waarin dit voorstel voorziet.

De operationele structuur van het DG milieu komt in actie zodra de melding is ontvangen; zij verricht onmiddellijk een eerste evaluatie van de situatie en licht indien nodig de overige lidstaten in. Vervolgens kan zij verzoeken om teams, uitrusting of andere specifieke hulpmiddelen doorgeven.

De structuur kan ook een evaluatie- en coördinatieteam ter beschikking stellen van de lidstaat die met de noodsituatie te maken heeft. Dit team zorgt dan voor de contacten met de structuur en met de assisterende lidstaten teneinde een optimale gezamenlijke interventiecapaciteit tot stand te brengen.

Er dient op te worden gewezen dat de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming te allen tijde volledig blijft berusten bij de lidstaten die om bijstand verzoeken of deze verlenen.

6. Noodsituaties buiten de Unie

Wanneer zich een technologische of natuurramp voordoet buiten de Unie, kan een derde land om bijstand door de Gemeenschap en/of haar lidstaten verzoeken. Dergelijke verzoeken kunnen rechtstreeks worden ingediend bij de Commissie, dan wel via een lidstaat of andere kanalen worden gedaan. Na ontvangst van een dergelijk verzoek activeert de operationele structuur van het DG Milieu het mechanisme en gaat zij verder op dezelfde wijze te werk als bij noodsituaties binnen de Unie wat betreft het coördineren van de interventies van de teams uit de lidstaten die bereid zijn bijstand te verlenen.

De interventies in de *beginfase van een ramp zouden reddingsoperaties en het bieden van de dringendste humanitaire hulp omvatten*. Zij zouden worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Humanitaire Bijstandsbureau van de Europese Gemeenschap (ECHO) om te zorgen voor een soepele overgang naar het stadium waarin deze laatste de humanitaire taken kan overnemen.

Het versterkte mechanisme voor civiele bescherming zou voorts een bijdrage kunnen leveren tot het algemene niet-militaire ingrijpen van de Unie bij crises in derde landen in het kader van het gemeenschappelijke buitenlandse veiligheidsbeleid waartoe is besloten op de Europese Raad van Helsinki.

7. Noodzakelijke politieke verbintenissen

Twee belangrijke politieke kwesties moeten worden geregeld om de doeltreffendheid van een versterkte EU-samenwerking op dit gebied te waarborgen, namelijk:

- een politieke verbintenis door de lidstaten om deel te nemen aan dit versterkte Europese mechanisme voor de coördinatie van interventies;
- een uitnodiging aan het adres van de kandidaat-landen om zich er eveneens toe te verbinden aan dit mechanisme deel te nemen.

Het gaat hier om fundamentele kwesties: de recente ervaringen met grote rampen hebben duidelijk de technische beperkingen van het bestaande systeem aangetoond. Alleen een eenduidige politieke toezegging, die op het hoogste niveau wordt gedaan, kan de effectiviteit daarvan op lange termijn waarborgen.

8. Juridische grondslag

In artikel 2 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap is onder meer bepaald dat de Gemeenschap tot taak heeft om, door de uitvoering van het gemeenschappelijk beleid of de gemeenschappelijke activiteiten bedoeld in artikel 3, de sociale samenhang en de solidariteit tussen de lidstaten te bevorderen. Volgens artikel 2, lid 1, onder u), van het Verdrag omvatten die activiteiten maatregelen op het gebied van civiele bescherming. Artikel 308 van het EG-Verdrag verschaft hiervoor de juridische grondslag.

In artikel 2, onder b), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor atoomenergie is bepaald dat de Gemeenschap voor de vervulling van haar taak uniforme veiligheidsnormen moet vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor moet waken dat deze worden toegepast. Hoofdstuk 3 van het Euratom-Verdrag bevat bepalingen voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren. Artikel 203 van het Euratom-Verdrag verschaft de juridische grondslag voor maatregelen ter verwezenlijking van één van de doelstellingen van de Gemeenschap.

9. Andere aspecten

Het Economisch en Sociaal Comité zal over dit voorstel worden geraadpleegd en daarnaast zal dit voor advies worden voorgelegd aan het Comité van de Regio's, aangezien een mechanisme van dit type ook van belang is voor regionale en lokale autoriteiten.

Bijlage

Overzicht van andere met civiele bescherming samenhangende activiteiten van de Gemeenschap

Een kort overzicht van de communautaire activiteiten op dit gebied is vereist om de achtergrond en context van dit voorstel te schetsen. Civiele bescherming kan over het algemeen worden aangemerkt als een *inter-departementale activiteit*. Het doel daarvan is personen, het milieu en goederen te beschermen. Civiele bescherming omvat de volgende vier hoofdstadia:

- preventie van ongevallen;
- paraatheid voor onmiddellijk ingrijpen;
- optreden in noodsituaties;
- herstelmaatregelen na rampen.

Afgezien van de bovenvermelde communautaire systemen ter vergemakkelijking van wederzijdse bijstand houdt de EU zich momenteel ook bezig met algemene activiteiten die relevant zijn voor de civiele bescherming; de kernelementen daarvan kunnen in de volgende drie categorieën worden ingedeeld:

- **Civiele bescherming:** op 9 december 1999 heeft de Raad zijn goedkeuring gehecht aan een communautair actieprogramma voor civiele bescherming met een looptijd van vijf jaar (2000-2004)³. Het is niet de bedoeling dat dit actieprogramma in de plaats komt van de eigen activiteiten van de lidstaten op dit gebied, maar dat het, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, deze ondersteunt en aanvult. De twee hoofdprioriteiten van het programma zijn het voorkomen van rampen en publieksvoorlichting. Tevens wordt voorzien in diverse andere activiteiten, zoals workshops, uitwisseling van deskundigen en oefeningen, die als doel hebben de paraatheid in de Gemeenschap te verhogen en ervaringen uit te wisselen.
- **Accidentele verontreiniging van de zee:** aan de ontwikkeling van communautaire samenwerking op dit gebied wordt al gewerkt sinds 1978. Aan een besluit van de Raad en het Europees Parlement tot vaststelling van een geconsolideerd zevenjarig (2000-2006) communautair kader voor samenwerking op het gebied van accidentele verontreiniging van de zee zal weldra de laatste hand worden gelegd (interinstitutioneel dossier 98/0350(COD)). De binnen dit kader te ontwikkelen activiteiten omvatten opleidingscursussen, modelprojecten ter verbetering van schoonmaaktechnieken en de totstandbrenging van een communautair informatiesysteem. Het algemene doel van het optreden van de Gemeenschap op dit gebied is de inspanningen van de lidstaten aan te vullen en te ondersteunen zodat deze beter het hoofd kunnen bieden aan gevallen van zeeverontreiniging.

---

³ Beschikking 1999/847/EG van de Raad, PB L 327 van 21.12.1999, blz. 53.

- **Seveso II:** met de Richtlijn 96/82/EG⁴ betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken ("Seveso II"-richtlijn) wordt beoogd dergelijke ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken. Daarbij zijn nieuwe eisen ingevoerd betreffende veiligheidsbeheersystemen, rampenplannen en ruimtelijke ordening, alsook bepalingen inzake door de lidstaten uit te voeren inspecties.

Een groot aantal andere beleidsonderdelen van de Commissie omvat initiatieven die ook een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de civiele bescherming (namelijk bescherming van personen, het milieu en goederen), onder andere op de volgende terreinen:

- **Stralingsbescherming:** Beschikking 87/600/Euratom van de Raad inzake snelle uitwisseling van informatie in geval van stralingsgevaar⁵. Het 24 uur per etmaal operationele ECURIE-systeem wordt regelmatig getest bij de contactpunten van de lidstaten, en met steun van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek in Ispra worden verdere technische ontwikkelingen gerealiseerd. Daarnaast moet de Commissie krachtens Verordening (Euratom) nr. 3954/87 van de Raad⁶ indien nodig onmiddellijk het nationaal toelaatbare niveau van radioactieve besmetting van levensmiddelen en diervoeders vaststellen.
- **Structuurfondsen:** een ander belangrijk onderdeel van het optreden van de Gemeenschap op het gebied van civiele bescherming is de forse financiële steun die wordt verleend aan onder de doelstellingen van de **Structuurfondsen** vallende gebieden die getroffen kunnen worden door rampen. Door de Structuurfondsen medegefinancierde programma's geven extra manoeuvreerruimte in noodsituaties. In het verleden zijn verschillende opties aangehouden voor het omgaan met natuurrampen. Gevraagd kan worden om in eenzelfde lidstaat financiële middelen over te hevelen tussen verschillende maatregelen binnen eenzelfde programma of tussen verschillende programma's, met dien verstande dat deze optie alleen in bepaalde omstandigheden openstaat. In de nieuwe richtsnoeren voor programma's die door het EFRO moeten worden medegefinancierd in het kader van het **communautaire initiatief INTERREG III** wordt uitdrukkelijk bepaald dat civiele bescherming en preventie van rampen daarvoor in aanmerking komen. In dergelijke preventieve maatregelen wordt voor beide voorzien in het onderdeel grensoverschrijdende samenwerking alsook in het onderdeel transnationale samenwerking van het communautaire initiatief INTERREG III.
- **Bedrijfsleven:** Richtlijn 89/106/EEG van de Raad⁷ betreffende voor de bouw bestemde producten beoogt ervoor te zorgen dat die producten zodanige eigenschappen bezitten dat gebouwen en andere constructies waarin zij worden verwerkt kunnen voldoen aan fundamentele voorschriften, onder andere inzake mechanische stabiliteit, brandveiligheid en gebruiksveiligheid. Er wordt voorzien in financiering en steun voor daarmee samenhangende normalisatiewerkzaamheden en de ontwikkeling van Europese codes voor structureel ontwerp (Eurocodes), waarbij onder andere rekening wordt gehouden

---

⁴ PB L 10 van 14.1.1997, blz. 13.

⁵ PB L 371 van 30.12.1987, blz. 76-78.

⁶ PB L 281 van 14.10.1988, blz. 55.

⁷ PB L 40 van 11.2.1989, blz. 12.

met het gedrag van constructies bij natuurgevaren zoals brand, aardbevingen en sneeuwbelasting.

- **Landbouw:** Verordening (EEG) nr. 2158/92 van de Raad van 23 juli 1992⁸ betreffende de bescherming van de bossen in de Gemeenschap tegen brand zet de inspanningen van de lidstaten op het gebied van bosbrandpreventie kracht bij, en zorgt er terzelfder tijd voor dat bosbouwmaatregelen met steun uit andere bronnen, zoals subsidies voor plattelandsontwikkeling in brandgevaarlijke gebieden, gekoppeld worden aan beschermingssystemen door het opzetten van geïntegreerde plannen voor bescherming tegen bosbranden. Voorts heeft deze verordening het mogelijk gemaakt een communautair informatiesysteem betreffende bosbranden op te richten dat kan zorgen voor de uitwisseling van informatie tussen op dit gebied actieve internationale/supranationale organisaties.
- **Energie en vervoer:** wat de veiligheid in het wegvervoer betreft, is communautaire wetgeving vastgesteld in de vorm van diverse beleids- en technische maatregelen. Er zijn sociale bepalingen die voorzien in normen voor het behalen van een rijbewijs, regels inzake rij- en rusttijden voor bestuurders van bedrijfsvoertuigen, alsook de verplichting een veiligheidsgordel te dragen. Qua technische maatregelen is voorzien in een rijvaardigheidstest alsook in een groot aantal veiligheidsnormen in het kader van de typegoedkeuring van voertuigen. Ook zijn er normen voor het vervoer van gevaarlijke goederen, inzake beperking van de maximumsnelheid en betreffende gewichten en afmetingen van zware bedrijfsvoertuigen. Ook zijn belangrijke inspanningen gedaan om de heersende cultuur op het gebied van verkeersveiligheid te verbeteren. In dit verband is onlangs een mededeling over de veiligheid op de weg aangenomen. De bestaande activiteiten met betrekking tot de veiligheid op zee zijn gericht op ongevalpreventie, de bescherming van mensenlevens en het milieu en het op peil houden van de veiligheid van de zeevaart. Daarbij gaat de aandacht vooral uit naar de veiligheid van olietankers; in dit verband dient met name de goedkeuring door de Commissie te worden vermeld van een pakket voorstellen ter voorkoming van de rampen zoals die met de Erika. Als onderdeel van het Galileo-initiatief werkt de Commissie aan toekomstige communautaire maatregelen die een aanzienlijk effect zullen hebben op de opzet van opsporings- en reddingsactiviteiten, met name het vinden van slachtoffers van ongevallen. Hetzelfde geldt wellicht voor de voorbereiding van communautaire wetgeving in de context van de "Europese gemeenschappelijke luchtvaartruimte". Wat de veiligheid van de kernenergie aangaat, berust de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij de bevoegde nationale instanties van de lidstaten. Er bestaan internationale overeenkomsten die voorzien in het in een vroeg stadium melden van en het verlenen van bijstand bij kernongevallen of stralingsgevaar.
- **Onderzoek:** binnen het vijfde kaderprogramma wordt via het onderdeel generieke activiteiten van het onderzoekprogramma Milieu steun verleend voor projecten voor de bestrijding van belangrijke natuurlijke en technologische risico's. Wat betreft natuurlijke risico's hebben aardbevingen, overstromingen en hydrogeologische risico's, vulkanische activiteit en bosbranden prioriteit. Bij de activiteiten met betrekking tot technologische risico's ligt het accent op het doorgronden van processen en het evalueren, voorspellen, verminderen en

---

⁸

PB L 217 van 31.7.1992, blz. 3.

beheersen van risico's in verband met de exploitatie van door de mens gerealiseerde structuren en industriële installaties.

- **Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek:** binnen het vijfde kaderprogramma heeft het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek reeds wetenschappelijke en technische ondersteuning geleverd voor communautaire samenwerking inzake civiele bescherming; het ging onder andere om bewaking van overstromingen en bosbranden, de totstandbrenging van het communautaire systeem voor de uitwisseling van informatie over rampen, de ontwikkeling van technieken ter ondersteuning van besluitvorming, risicoanalyse, preventie van technologische rampen en evaluatie van de milieukwaliteit. Het GCO kan ook technische ondersteuning verstrekken met betrekking tot technologische en natuurrampen, inclusief risicoanalyse en preventieve maatregelen.
- **Informatiemaatschappij:** het programma Trans-Europese Telecommunicatienetwerken (TEN-Telecom) ondersteunt projecten inzake de beheersing van risico's en noodsituaties die onder andere betrekking hebben op beheersing van overstromingen, bosbranden en aardbevingen, beheersing van industriële risico's, bewaking van zee, ijs en kustwateren en toezicht op onbeheerde plekken. In het kader van het IST-programma wordt steun verleend voor projecten op het gebied van milieubescherming en ontmijning, alsook voor de tenuitvoerlegging van de beschikking van de Raad van 29 juli 1991 inzake de invoering van een gemeenschappelijk Europees oproepnummer voor hulpdiensten (112)⁹. Onlangs is een coördinatiegroep bestaande uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de bevoegde instanties opgericht met de opdracht onderzoek te doen naar de mogelijkheid de hulpdiensten toegang te verlenen tot informatie waardoor noodoproepen kunnen worden gelokaliseerd.
- **Onderwijs en cultuur:** verschillende projecten hebben raakpunten met de civiele bescherming, met name projecten in het kader van het Leonardo-programma van het programma Europees vrijwilligerswerk.
- **Buitenlandse betrekkingen:** in het kader van het gemeenschappelijk Europees veiligheids- en defensiebeleid werkt de Unie aan de ontwikkeling van capaciteit voor niet-militaire crisisbeheersing. Binnen het buitenlandse beleid heeft de Gemeenschap zich via de Commissie op dit gebied reeds sterk geprofileerd door middel van een brede scala aan instrumenten voor diverse doeleinden die gericht zijn op uiteenlopende regio's. Om de Commissie in staat te stellen snel en efficiënt te reageren op dreigende en werkelijke crises zal het bestaande instrumentarium op grootscheepse wijze moeten worden aangepast. Het voorstel van de Commissie voor een Snellereactiefaciliteit, dat nu in behandeling is bij de Raad, beoogt steun te verlenen voor tot de eerste pijler behorende acties met betrekking tot crisispreventie en -beheersing waarvoor dringend behoefte is aan financiering die volgens de huidige begrotingspraktijk niet kan worden gerealiseerd. De Snellereactiefaciliteit en de nieuwe crisisbeheersingseenheid die bij de Commissie wordt opgericht dienen te worden beschouwd als twee complementaire elementen van een groter geheel. Deze initiatieven zullen resulteren in verdere maatregelen, inclusief de ontwikkeling van een nieuwe strategische visie over de wijze waarop een anticiperend optreden van de Commissie kan worden bevorderd en deze zich

---

⁹ PB L 217 van 6.8.1991, blz. 31.

sterker kan profileren op veiligheidsgebied. De ACS-EG-partnerschapsovereenkomsten omvatten specifieke clausules en financieringsmogelijkheden voor ramppreventie en het verlenen van bijstand in noodsituaties.

- **Bescherming van de volksgezondheid en van de consumenten:** het actieprogramma inzake letselpreventie zal een bijdrage leveren aan activiteiten met betrekking tot de volksgezondheid die erop gericht zijn het voorkomen van letsels te beperken. Tevens is een interdienstenwerkgroep opgericht die zich gaat bezighouden met de brandveiligheid van hotels. Vóór eind 2000 wordt hierover een verslag verwacht. Als onderdeel van de veiligheid van bepaalde diensten zullen brandveiligheidsaspecten worden onderzocht in het kader van de activiteiten op het gebied van de veiligheid van diensten die door de Commissie zijn aangekondigd in haar actieplan voor het consumentenbeleid voor de periode 2000-2001.
- **ECHO:** ECHO is één van de belangrijkste mondiale verstrekkers van humanitaire hulp buiten de Europese Unie. In de afgelopen jaren is in het kader van dit initiatief jaarlijks in totaal 500 à 800 miljoen euro besteed in meer dan 60 landen. In 1999 werd 64 miljoen euro aan humanitaire steun voor de slachtoffers van natuurrampen in derde landen verleend. In het kader van het ECHO-programma inzake paraatheid voor rampen ("DIPECHO") worden modelprojecten gefinancierd in verschillende rampgevoelige regio's in de wereld. Het is gebaseerd op Verordening (EG) nr. 1257/96 betreffende humanitaire hulp, waarin is bepaald dat één van de hoofddoelstellingen van humanitaire steun bestaat in "het bewerkstelligen van een goede voorbereiding op dreigende natuurrampen of vergelijkbare uitzonderlijke omstandigheden, alsmede het opzetten van een geschikt systeem voor tijdige waarschuwing en interventie" (artikel 2, onder f)). DIPECHO beschikt over een budget van 7,5 miljoen euro in 2000. Ter versterking van zijn capaciteit om tijdig waarschuwingen te laten uitgaan werkt ECHO momenteel aan de ontwikkeling van een op het internet gebaseerd informatiesysteem dat in de hele wereld systematisch rampgevoelige gebieden moet observeren. Door het analyseren van de informatie op zorgvuldig geselecteerde gespecialiseerde internetsites, satellietbeelden en databanken zal het systeem dagelijks een overzicht van de situatie in de wereld met betrekking tot potentiële rampen produceren.
- **Justitie en binnenlandse zaken:** politietaken bij activiteiten op het gebied van civiele bescherming betreffen het identificeren van slachtoffers door forensische experts, alsook het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Daarnaast zal de civiele politie een belangrijk onderdeel vormen van voornoemde capaciteit voor niet-militaire crisisbeheersing. In politiesamenwerking is voorzien bij het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin de Commissie met een aantal verantwoordelijkheden op dit gebied wordt belast.

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

tot vaststelling van een communautair mechanisme voor de coördinatie van interventies op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 308, en op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, inzonderheid op artikel 203,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁰,

Gezien het advies van het Europees Parlement¹¹,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité¹²,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹³,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De maatregelen van de Gemeenschap ter uitvoering van de resolutie van 8 juli 1991 betreffende de verbetering van de onderlinge hulp tussen de lidstaten bij natuurrampen en technische rampen hebben weliswaar bijgedragen tot de bescherming van personen, het milieu en goederen, maar nu moet worden gezorgd voor een nog betere bescherming bij noodsituaties van natuurlijke, technologische en ecologische aard, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee, die zich binnen en buiten de Europese Unie voordoen, en moeten de bepalingen van de resolutie worden aangescherpt.
- (2) Het Verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UN/ECE), dat onder andere bepalingen inzake preventie, paraatheid voor noodsituaties, voorlichting en participatie van het publiek, meldingssystemen voor industriële ongevallen, ingrijpen en wederzijdse bijstand bevat, is op 19 april 2000 in werking getreden. Dit Verdrag is door de Gemeenschap goedgekeurd bij beschikking van de Raad van 23 maart 1998¹⁴.

---

¹⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹² PB C [...] van [...], blz. [...].

¹³ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁴ PB L 326 van 3.12.1998, blz. 1.

- (3) Het nu voorgestelde mechanisme vormt een aanvulling op het communautair actieprogramma voor civiele bescherming doordat het steun beschikbaar stelt in noodsituaties. Het zal gecoördineerde bijstandsinterventies en het inzetten van interventieteams, deskundigen en andere hulpmiddelen, naar gelang van de behoeften, vergemakkelijken door middel van een versterkte communautaire structuur voor civiele bescherming en een netwerk van nationale contactpunten in de lidstaten. Ook biedt het de gelegenheid gevalideerde gegevens over noodsituaties te verzamelen en door te geven aan de lidstaten.
- (4) Het mechanisme zal terdege rekening houden met de desbetreffende wetgeving van de Europese Gemeenschap en internationale verbintenissen op dit gebied.
- (5) In geval van een ernstige noodsituatie binnen de Unie, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die grensoverschrijdende effecten veroorzaakt of kan veroorzaken of die aanleiding kan geven tot een verzoek om bijstand van één of meer lidstaten, is er behoefte aan een meldingsmogelijkheid via een gevestigd noodcommunicatiesysteem.
- (6) Op communautair niveau moeten voorbereidende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat in noodsituaties bijstandsinterventies met de nodige flexibiliteit op gang kunnen worden gebracht en gecoördineerd, en dat de effectieve inzet en complementariteit van interventieteams en andere hulpmiddelen, naar gelang van de behoeften, gewaarborgd is.
- (7) Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel levert een communautair mechanisme een meerwaarde op doordat het de nationale beleidsinitiatieven op het gebied van civiele bescherming ondersteunt en aanvult. Een dergelijk mechanisme zou het mogelijk maken bijstandinterventies op gang te brengen en te coördineren teneinde ervoor te zorgen dat er minder doden en gewonden vallen en er minder materiële schade wordt veroorzaakt, en dat de economische en milieuschade beperkt kan blijven, waardoor aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de sociale samenhang en solidariteit een tastbaarder invulling kan worden gegeven.
- (8) De geïsoleerde en ultraperifere regio's van de Unie vertonen, gezien hun geografische, orografische, sociale en economische situatie, bijzondere kenmerken die bij een ernstige noodsituatie een nadelig effect hebben en specifieke bijstandsbehoeften doen ontstaan. Het onderhavige communautaire mechanisme zal het tevens mogelijk maken beter in deze behoeften te voorzien.
- (9) Er is behoefte aan meer doorzichtigheid en aan consolidatie en intensivering van de diverse bestaande maatregelen op het gebied van civiele bescherming bij het voortdurend streven naar de verwezenlijking van de doelstellingen van het Verdrag.
- (10) De maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van deze beschikking moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/648/EG van de Raad van 28 juni 1999¹⁵ tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden.
- (11) Door voor het onderhavige communautaire mechanisme gebruik te maken van hetzelfde comité als voor het bestaande communautair actieprogramma voor civiele bescherming moet voor de nodige samenhang en complementariteit worden gezorgd.

---

¹⁵ PB L 184 van 17.7.1999, blz.23.

- (12) Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie voorzien voor de aanneming van de onderhavige beschikking in geen andere bevoegdheden dan in waarin is voorzien bij artikel 308, respectievelijk artikel 203,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Er wordt een communautair mechanisme vastgesteld voor interventies op het gebied van civiele bescherming in geval van ernstige noodsituaties, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die dringend ingrijpen kunnen vereisen (hierna "het mechanisme" te noemen).
2. Met dit mechanisme wordt beoogd te helpen zorgen voor een betere bescherming van personen, van het milieu en van goederen in noodsituaties van natuurlijke, technologische en ecologische aard, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee, die zich binnen of buiten de Europese Unie voordoen. Het algemeen doel van het mechanisme is ondersteuning te verlenen in noodsituaties en gecoördineerde bijstandsinterventies te vergemakkelijken.
3. Het mechanisme omvat een reeks maatregelen, waaronder:
  - de inventarisatie van de voor gecoördineerde bijstandsinterventies in noodsituaties beschikbare hulpmiddelen;
  - het opzetten van een opleidingsprogramma;
  - de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams;
  - de totstandbrenging van een noodcommunicatiesysteem.

Artikel 2

1. In geval van een ernstige noodsituatie binnen de Gemeenschap, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die grensoverschrijdende effecten veroorzaakt of kan veroorzaken of die aanleiding kan geven tot een verzoek om bijstand van één of meer lidstaten, brengt de lidstaat waar de noodsituatie zich heeft voorgedaan deze onverwijld ter kennis van:
  - (a) de lidstaten die gevolgen van de noodsituatie kunnen ondervinden, en
  - (b) de Commissie zodat deze indien nodig de overige lidstaten kan inlichten en haar bevoegde diensten kan inschakelen.
2. Deze kennisgeving wordt gedaan via het noodcommunicatiesysteem.

Artikel 3

Teneinde in noodsituaties effectief te kunnen ingrijpen doen de lidstaten het volgende:

- (a) binnen hun diensten voor civiele bescherming wijzen zij van tevoren interventieteams aan die op zeer korte termijn, over het algemeen binnen 2 à 24 uur na een verzoek om bijstand, beschikbaar zijn of opgericht kunnen worden voor een interventie in het buitenland, waarbij er rekening mee dient te worden gehouden dat de samenstelling van het team afgestemd moet worden op het soort noodsituatie en op de daarmee samenhangende specifieke behoeften;
- (b) zij verstrekken deze informatie aan de Commissie binnen zes maanden na de vaststelling van deze beschikking en geven daarna tijdig alle actuele informatie door;
- (c) zij bekijken de mogelijkheid om indien nodig ook andere hulpmiddelen in te zetten, zoals gespecialiseerd personeel en uitrusting voor specifieke noodsituaties, met inbegrip van door niet-gouvernementele organisaties en andere relevante instanties beschikbaar gestelde hulpmiddelen.

Artikel 4

Met het oog op een goede coördinatie van interventies op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties en om te zorgen voor de nodige compatibiliteit en complementariteit tussen de teams, doet de Commissie het volgende:

- (a) zij zet een opleidingsprogramma voor interventieteams op dat gezamenlijke cursussen en oefeningen omvat en tevens voorziet in een uitwisselingssysteem in het kader waarvan personen bij teams in andere lidstaten kunnen worden gedetacheerd;
- (b) zij zorgt voor de nodige capaciteit om kleine evaluatie- en coördinatieteams in te schakelen en deze onmiddellijk ter plaatste te sturen met het doel de interventie efficiënter te laten verlopen, en om waar nodig het contact te onderhouden met de bevoegde instanties van het land dat om bijstand verzoekt;
- (c) zij zet een programma voor de evaluatie en verspreiding van door ervaring opgedane kennis op.

Artikel 5

1. Wanneer zich binnen de Gemeenschap een noodsituatie voordoet, kan een lidstaat om bijstand verzoeken:
  - (a) via de bevoegde diensten van de Commissie. Na ontvangst van een dergelijk verzoek treft de Commissie onverwijld de volgende maatregelen, al naargelang het geval:
    - zij zendt het verzoek door via het netwerk van nationale contactpunten van de lidstaten;
    - zij vergemakkelijkt het inzetten van teams, deskundigen en andere hulpmiddelen;
    - zij verzamelt gevalideerde gegevens over de noodsituatie en geeft deze door aan de lidstaten.
  - (b) rechtstreeks bij andere lidstaten.

2. Een lidstaat waarbij een verzoek om bijstand wordt ingediend neemt onverwijld een beslissing over de vraag of hij bijstand kan verstrekken en stelt de lidstaat die het verzoek heeft gedaan daar rechtstreeks of via de bevoegde diensten van de Commissie van in kennis, met vermelding van de omvang van en de voorwaarden voor de eventueel te verlenen bijstand.
3. De basisprincipes voor bijstandsinterventies binnen de Gemeenschap zijn vastgesteld in de bijlage bij deze beschikking.
4. Wanneer daarom wordt verzocht kunnen de bepalingen van dit artikel tevens worden toegepast ten aanzien van interventies buiten de Gemeenschap.

Artikel 6

Het mechanisme staat open voor deelname door:

- de kandidaat-landen in Midden- en Oost-Europa, overeenkomstig de voorwaarden in de Europa-overeenkomsten, de aanvullende protocollen daarbij en in de besluiten van de respectieve associatieraden,
- Cyprus, Malta en Turkije op basis van met deze landen te sluiten bilaterale overeenkomsten.

Artikel 7

De Commissie legt de maatregelen met betrekking tot het mechanisme ten uitvoer volgens de procedures van artikel 8.

Artikel 8

1. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing. De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.
2. De Commissie wordt bijgestaan door hetzelfde comité van beheer als dat waarin is voorzien bij de beschikking van de Raad van 9 december 1999 betreffende een communautair actieprogramma voor civiele bescherming¹⁶.
3. Voor de uitvoering van deze beschikking stelt de Commissie gemeenschappelijke regels vast, met name inzake de volgende aspecten:
  - (a) de inventarisatie van de voor gecoördineerde bijstandsinterventies in noodsituaties beschikbare hulpmiddelen;
  - (b) het opzetten van een opleidingsprogramma;
  - (c) de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams;

---

¹⁶ PB L 327 van 21.12.1999, blz. 53.

(d) de totstandbrenging van een noodcommunicatiesysteem;

alsook wat betreft de leiding over bijstandsinterventies, rekening houdend met traditionele contacten tussen staten of de specialisatie van teams, namelijk op bepaalde gebieden of in het omgaan met bepaalde risico's.

Artikel 9

De kosten van de in artikel 1, lid 3, bedoelde maatregelen worden volledig gefinancierd door de Gemeenschap.

Artikel 10

De Commissie evalueert de uitvoering van deze beschikking om de drie jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding daarvan.

Artikel 11

Deze beschikking treedt in werking op 1 juli 2001.

Artikel 12

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE

Basisprincipe van bijstandsinterventies¹⁷

1. Over het algemeen wordt bijstand verleend door zo snel mogelijk interventieteams ter plaatse te zenden, die voorzien zijn van uitrusting en hulpgoederen om personen te redden en te beschermen en goederen, met inbegrip van cultureel erfgoed, en het milieu te beschermen.
2. Deze interventieteams moeten gedurende ten minste achtenveertig uur geheel zelfstandig met behulp van hun eigen logistieke voorzieningen ter plaatse kunnen opereren. Wanneer hun reserves zijn opgebruikt zorgt de lidstaat die om bijstand verzoekt ervoor dat deze teams worden bevoorrad met levensmiddelen en dat hun uitrusting op de normale wijze wordt aangevuld.
3. De algemene leiding van de bijstandverlening valt onder de bevoegdheid van de lidstaat die om bijstand verzoekt. De autoriteiten van de lidstaat die om bijstand verzoekt geven de interventieteams instructies voor de door hen te verrichten taken en bakenen de eventuele grenzen daarvan af, zonder zich evenwel te bemoeien met de details van de uitvoering, welke onder de verantwoordelijkheid valt van degene die hiertoe door de lidstaat die bijstand verleent is aangewezen.
4. De lidstaat die om bijstand verzoekt neemt de nodige maatregelen om de veiligheid van de leden van het interventieteam van de lidstaat die bijstand verleent te waarborgen.
5. Met het oog op het welslagen van de bijstandverlening hebben de interventieteams toegang tot alle plaatsen waar hun bijstand vereist is, zulks overeenkomstig de instructies van de met de bijstandverlening belaste autoriteiten. De lidstaat die om bijstand verzoekt moet de omstandigheden scheppen waaronder de voor bijstand benodigde middelen kunnen worden ingezet en deze Staat moet er voor zorgen dat de verbindingen gewaarborgd zijn.
6. De lidstaat die om bijstand verzoekt kijkt via welke procedure zo snel mogelijk de nodige machtigingen kunnen worden verkregen, met name voor uitzonderlijk vervoer, bij voorbeeld door gratis gebruik mogelijk te maken van infrastructuur waarvoor normaliter doorvoerrechten, tolgelden of toegangsrechten tot havens en luchthavens verschuldigd zijn.
7. Met het oog op een snelle en doeltreffende bijstandverlening, beperken de lidstaat die om bijstand verzoekt en in voorkomend geval de lidstaten van doorvoer zoveel mogelijk de controlevoorschriften en -procedures alsmede de formaliteiten voor toelating tot hun grondgebied van de interventieteams, en de voor de uitvoering van hun taak benodigde uitrusting en hulpgoederen met inbegrip van medische goederen en geneesmiddelen.

Te dien einde zullen, voor zover mogelijk, bij het binnenkomen op het grondgebied van de betrokken lidstaat, of uiterlijk één maand daarna een door de autoriteiten van de lidstaat die bijstand verleent afgegeven gedetailleerde verklaring met nadere

---

¹⁷ Deze principes gelden ook voor aan het mechanisme deelnemende kandidaat-landen.

gegevens over de opdracht en de samenstelling van het interventieteam, alsmede een volledige lijst van de meegezonden uitrusting en hulpgoederen, worden overgelegd.

Elke lidstaat verleent ten behoeve van de luchtvaartuigen van de andere lidstaten, die rechtstreeks aan de bijstandsinterventies deelnemen of hulpmiddelen vervoeren, toestemming om over zijn grondgebied te vliegen en op vooraf bepaalde plaatsen op zijn grondgebied te landen en op te stijgen. Bij het opstellen van het vluchtschema en het uitvoeren van de vluchten worden de regels inzake het luchtverkeer en het gebruik van het luchtruim van de betrokken lidstaat in acht genomen.

8. Behoudens een andersluidende regeling tussen de betrokken lidstaten, zoals een bilaterale overeenkomst, worden de kosten van de door de bijstandverlenende lidstaat verstrekte bijstand gedragen door de lidstaat die om bijstand verzoekt.

De lidstaten kunnen, rekening houdend met in het bijzonder de aard van de ramp en de ernst van de door de lidstaat die om bijstand verzoekt geleden schade, de gevraagde bijstand geheel of gedeeltelijk gratis verlenen.

De lidstaat die bijstand verleent kan voorts te allen tijde geheel of gedeeltelijk afzien van het recht op vergoeding van de kosten.

De interventieteams van de lidstaat die bijstand verleent worden tijdens de bijstandsinterventies in de lidstaat die om bijstand verzoekt op diens kosten gehuisvest, verzorgd en, indien hun reserves zijn opgebruikt, opnieuw bevoorrad.

9. Behalve in naar behoren vastgestelde gevallen van fraude of ernstige nalatigheid ziet elke lidstaat af van enige vordering tot schadevergoeding jegens een andere lidstaat in geval van schade aan zijn eigen goederen of van schade geleden door zijn eigen dienstpersoneel, wanneer deze schade toe te schrijven is aan overeenkomstig deze beschikking verrichte bijstandsinterventies.

Ingeval derden schade lijden ten gevolge van de bijstandsinterventies, werken de lidstaat die om bijstand verzoekt en de lidstaat die bijstand verleent samen om de vergoeding van de schade te vergemakkelijken.

10. Bij het eind van de bijstandverlening brengen de lidstaat die bijstand verleent en de lidstaat die om bijstand verzoekt aan de Commissie verslag uit over de noodsituatie die heeft plaatsgevonden en de getroffen maatregelen. De Commissie brengt de andere lidstaten hiervan op de hoogte.

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. BENAMING VAN DE MAATREGEL

Voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een communautair mechanisme voor de coördinatie van interventies op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties.

2. BEGROTINGSPLAATS

B4-3300

3. RECHTSGRONDSLAG

Artikel 308 van het EG-Verdrag en artikel 203 van het Euratom-Verdrag

4. OMSCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

4.1. Algemene doelstelling

De algemene doelstelling van het mechanisme bestaat erin ondersteuning te verlenen in noodsituaties en gecoördineerde bijstandsinterventies te vergemakkelijken. In het kader van het mechanisme zal de Commissie het inschakelen van interventieteams, deskundigen en andere hulpmiddelen vergemakkelijken. Deze hulpmiddelen, die onmiddellijk kunnen worden ingeschakeld en beschikbaar kunnen worden gesteld, kunnen worden aangevraagd via de bevoegde diensten van de Commissie en het netwerk van contactpunten op het gebied van civiele bescherming in de lidstaten.

Vier belangrijke elementen zijn noodzakelijk om deze doelstellingen via een verbeterd mechanisme te verwezenlijken, namelijk:

- de inventarisatie van de voor gecoördineerde bijstandsinterventies in noodsituaties beschikbare hulpmiddelen
- het opzetten van een opleidingsprogramma;
- de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams;
- de totstandbrenging van een noodcommunicatiesysteem.

Interventieteams zullen de kern van het mechanisme uitmaken. Voor de beheersing van noodsituaties is er echter steeds een aanzienlijke behoefte aan flexibiliteit en daarom zal de lidstaten en derde landen de mogelijkheid worden geboden om andere steun te verzoeken, onder andere gespecialiseerd personeel en aangepaste uitrusting voor specifieke noodsituaties. De Commissie zal zorgen voor de nodige capaciteit om kleine evaluatie- en coördinatieteams in te schakelen en deze onmiddellijk ter plaatse sturen om de interventie efficiënter te laten verlopen.

De kandidaat-landen zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het verbeterde communautaire mechanisme.

4.2. Looptijd en verlenging

Het communautaire mechanisme voor interventies op het gebied van civiele bescherming in noodgevallen is op permanente basis opgezet.

5. INDELING VAN DE UITGAVEN/ONTVANGSTEN

5.1. Niet-verplichte uitgaven

5.2. Gesplitste kredieten

5.3. Aard van de ontvangsten

Het maximumbedrag waarin voor dit mechanisme is voorzien bedraagt 1,5 miljoen euro per jaar.

6. AARD VAN DE UITGAVEN/ONTVANGSTEN

De uitgaven voor maatregelen van de Commissie in het kader van het communautaire mechanisme worden volledig door de Gemeenschap gefinancierd.

Met het mechanisme zijn de volgende kosten gemeoid:

- Kosten van het inschakelen van deskundigen, met inbegrip van honoraria en reis- en verblijfkosten; kosten voor de huur of het gebruik van uitrusting; kosten voor het in netwerken bijeenbrengen van de bevoegde departementen in de Gemeenschap; kosten van beschrijvende analyses; kosten van economische en statistische analyses; kosten van gezamenlijke cursussen en oefeningen voor interventieteams, kosten van een uitwisselingssysteem in het kader waarvan teamleden een tijd kunnen meelopen met teams in andere lidstaten en kosten voor de evaluatie en verspreiding van door ervaring opgedane kennis; vertaal- en redactiekosten alsook uitgaven voor de evaluatie van het programma. Voorts worden de jaarlijkse uitgaven voor het communicatienetwerk vanaf 2003, het jaar waarin het naar verwachting operationeel zal worden, geraamd op 150.000 euro, ervan uitgaande dat dit netwerk gebruik zal maken van de door de IDA gefinancierde infrastructuur voor Trans-Europese telematicadiensten tussen overheidsdiensten (TESTA).
- Kosten voor het inschakelen van deskundigen bij wijze van operationele ondersteuning bij ingrijpen in noodsituaties en voor het vergemakkelijken van bijstand waarbij gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen; uitgaven voor de permanente wachtdienst.

7. FINANCIËLE GEVOLGEN

7.1. Wijze van berekening van de totale kosten van de maatregel (verhouding individuele/totale kosten)

De kosten van individuele activiteiten of maatregelen variëren naar gelang van het type activiteit of maatregel, van de opzet daarvan en over het algemeen van het aantal deelnemers. Voor de diverse maatregelen wordt in een jaarlijks budget van 1,5 miljoen euro voorzien. De uitgaven kunnen bij benadering als volgt worden gespecificeerd:

Interventieteams		
Cursussen	400.000 euro	(4 cursussen x 100.000 euro)
Evaluatie- en coördinatieteams		
Cursussen	200.000 euro	(2 cursussen x 100.000 euro)
Dienstreizen	80.000 euro	(5 personen x 10 dagen x reis- en verblijfkosten)
Gemeenschappelijke initiatieven		
Oefeningen	500.000 euro	(2 oefeningen x 250.000 euro)
Uitwisselingssysteem	250.000 euro	(125 deelnemers x 2.000 euro)
Beheer van het uitwisselings-systeem	70.000 euro	
TOTAAL	1.500.000 euro	

7.2. Indeling naar onderdeel van de maatregel

Vastleggingskredieten in miljoen euro (lopende prijzen)

Indeling	jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volgende jaren
	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Totaal	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

7.3. Beleidsuitgaven voor studies, deskundigen, enz. die zijn opgenomen in deel B van de begroting

Vastleggingskredieten in miljoen euro (lopende prijzen)

	jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volgende jaren	Totaal
- Studies	-	-	-	-	-	-	-
- Vergaderingen van deskundigen ¹⁸	-	-	-	-	-	-	-
- Voorlichting en publicaties	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-	-	-

7.4. Tijdschema voor de vastleggingskredieten/betalingskredieten

in miljoen euro

	jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volgende jaren	Totaal
Vastleggingskredieten	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
Betalingskredieten							
jaar n	0,90	0,45	0,15				
n+1	-	0,90	0,45	0,15			
n+2	-	-	0,90	0,45	0,15		
n+3	-	-	-	0,90	0,45	0,15	
n+4	-	-	-	-	0,90	0,45	
n+5 en volgende jaren	-	-	-	-	-	0,90	
Totaal	0,90	1,35	1,5	1,5	1,5	1,5	

¹⁸ Kosten die overeenstemmen met de in de mededeling van de Commissie van 22.4.1992 opgenomen criteria (SEC(92) 769).

8. MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN FRAUDE

- Betalingen krachtens contracten of verklaringen van de begunstigten worden gedaan op basis van de werkelijke uitgaven, na controle door de diensten van de Commissie.
- Voordat een contract of verklaring van de begunstigde wordt getekend wordt een raming van de uitgaven gevraagd.
- De voor contracten bevoegde diensten van de Commissie vragen om bewijsstukken en controleren deze voordat betalingen worden gedaan.
- Contracten of verklaringen door de begunstigten voorzien in inspecties ter plaatse (regelmatige audits).

9. GEGEVENS KOSTEN-BATENANALYSE

9.1. Specifieke en kwantificeerbare doelstellingen; doelgroep

De specifieke doelstellingen zullen worden gerealiseerd door de volgende maatregelen:

- Inschakeling van deskundigen in noodsituaties ter ondersteuning van het systeem dat is opgezet door de autoriteiten van een lidstaat of derde land dat geconfronteerd wordt met een natuurlijke of technologische noodsituatie, door het verlenen van bijstand bij het evalueren van de situatie en het coördineren van de interventieteams.
- Gezamenlijke opleiding voor interventies.
- Gezamenlijke oefeningen.
- Het bieden van de mogelijkheid aan teamleden om op basis van uitwisselingen een tijd in teams van andere lidstaten mee te lopen.

De doelgroep omvat het personeel van de bevoegde overheidsinstanties op diverse niveaus (lokaal, regionaal en nationaal) en organisaties of andere instanties die kunnen deelnemen aan interventies op het gebied van civiele bescherming in geval van natuurlijke, technologische of ecologische noodsituaties, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee.

9.2. Motivering van de maatregel

Een sterkere structuur of mechanisme zal zorgen voor een betere bescherming van personen, het milieu en goederen in geval van natuurlijke, technologische en ecologische noodsituaties, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee. Een terdege geconsolideerd en geïntegreerd mechanisme zou het mogelijk maken discontinuïteit in of vertragingen bij het treffen van de nodige maatregelen te voorkomen. Voorts zou de totstandbrenging van een effectievere samenwerking en coördinatie, inclusief van de door de lidstaten geboden bijstand, tot een aanzienlijke verbetering van de interventies kunnen leiden. Het doel van het mechanisme is voorbereidende maatregelen te nemen zodat bijstandsinterventies kunnen worden

opgezet en gecoördineerd in elke mogelijke noodsituatie, rekening houdend met de noodzaak flexibel op te treden bij het verzorgen van de nodige capaciteit om interventieteams tijdig en efficiënt te laten ingrijpen.

9.3. Follow-up en evaluatie van de maatregel

Maatregelen die moeten zorgen voor de nodige capaciteit van de interventieteams en die moeten worden gefinancierd worden voor advies voorgelegd aan het in artikel 8 van de voorgestelde beschikking bedoelde comité.

Krachtens de voorgestelde beschikking moet de Commissie de tenuitvoerlegging van de beschikking evalueren om de drie jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding daarvan.

10. ADMINISTRATIEVE UITGAVEN (DEEL A VAN AFDELING III VAN DE ALGEMENE BEGROTING)

De feitelijke terbeschikkingstelling van de benodigde administratieve middelen geschiedt op grond van het jaarlijks besluit van de Commissie betreffende de toewijzing van de middelen, waarbij met name rekening wordt gehouden met het personeel en de extra bedragen die door de begrotingsautoriteit zullen worden toegestaan.

10.1. Gevolgen voor het aantal posten

Aard van de posten		Personeel voor het beheer van de maatregel		Uit		Periode
		Permanent	Tijdelijk	Mutatie binnen de diensten van de Commissie	Extra middelen	
Ambtenaren of tijdelijke functionarissen	A	1	-	1		Vast aangesteld personeel
	B	1		1		
	C	1		1		
Overige middelen						
Totaal		3		3		

Aangeven volgens welk tijdschema de extra middelen ter beschikking moeten worden gesteld.

10.2. Totale financiële weerslag van de inschakeling van extra personeel

(in euro)

	Bedragen	Berekeningsmethode
Ambtenaren	[178 000]	1A x euro [84 000], 1B x euro [55 000], 1C x euro [39 000]
Tijdelijke functionarissen	-	
Overige middelen (onder vermelding van de begrotingsplaats)	34 000	(Zie 10.3)
Totaal	212.000	

De bedragen hebben betrekking op de totale kosten van de extra posten voor de gehele looptijd van de maatregel indien deze een bepaalde duur heeft. Indien de looptijd van onbepaalde duur is, geven de bedragen de kosten voor twaalf maanden weer.

10.3. Stijging van andere huishoudelijke uitgaven i.v.m. de maatregel

(in euro)

Begrotingsplaats	Bedragen	Berekeningsmethode
A0-7031 comité	13.500	1 vergadering x 18 leden x 750 euro
A0-7030 vergaderingen van deskundigen	13.500	1 vergadering x 18 leden x 750 euro
A0-7010 dienstreizen	7.000	10 missies x 700 euro
Totaal	34.000	

De bedragen stemmen overeen met de totale uitgaven van de maatregel indien de looptijd van de maatregel een bepaalde duur heeft, of met de uitgaven voor twaalf maanden indien de looptijd van onbepaalde duur is.